

تعریف تشنج:

تشنج، تغییر ناگهانی فعالیت حرکتی در فرد است که ناشی از اختلال در فعالیت الکتریکی مغز بوده و در کودکان شایع است. یکی از شایعترین انواع تشنج در کودکان تب تشنج یا همان تشنج ناشی از تب است که معمولاً در اغلب موارد پیش آگهی و سرنوشت خوبی دارد و موردی برای اضطراب بیش از حد والدین بخصوص مادران نمی باشد که اغلب در کلینیک و مطب شاهد هستیم. تب تشنج معمولاً در کودکان ۱ تا ۶ ساله رخ می دهد هرچندگاهی قبل از یک سالگی و پس از ۶ سالگی هم دیده می شود تشنج ناشی از تب معمولاً با افزایش سریع درجه حرارت بدن رخ می دهد. گاهی کودک دچار تشنج شده و پس از بروز تشنج والدین متوجه وجود تب در کودک می شوند. بعضی والدین هیچ پیش فرضی درباره تشنج ندارند و حتی در صورت بروز علائم تب تشنج نیز متوجه آن نمی شوند.

علائم تب و تشنج:

در گروهی از کودکان هنگام تب تشنج ابتدا هوشیاری آنان از بین رفته و تنفس قطع گردیده سپس دچار انقباضات عضلانی می شوند که معمولاً ۱۰ تا ۳۰ ثانیه طول می کشد. که در این مدت اختلال هوشیاری بعضی از کودکان دچار کبودی صورت (سیانوز) یا انحراف چشمها به سمت بالا و عقب می شوند. که این انقباضات عضلانی منجر به خم شدن و قوس برداشتن بدن می شوند که متعاقباً "کودک دچار حرکات انقباض و انبساط عضلات می شود که به صورت لرزش های پرشی تند دیده می شود که به این روند تغییرات اصطلاحاً "تشنج نوع تونیک کلونیک گفته می شود که شایعترین نوع تظاهرات در تب تشنج می باشد در انتهای حمله تب تشنج تونیک کلونیک وضعیت تنفس بیمار به حالت قبل برگشته و کبودی و سیانوز بیمار از بین می رود و در کودکان بزرگتر در پایان حمله تب تشنج ممکن است دچار بی اختیاری ادرار شوند.

پس از تشنج ممکن است کودک دچار خواب آلودگی و بی حالی شود.

کنترل مرحله به مرحله تب در کودک که البته باید طبق دستور کتبی و تحت نظر پزشک معالج اقدامات زیر توصیه می گردد:

الف) تب زیر بغل بالای ۳۷/۵ سانتی گراد یا تب مقعدی بالای ۳۸ درجه و استامینوفن خوراکی و کنترل دقیق تب هر ۴ ساعت

ب) تب زیر بغل تا ۳۸ درجه یا تا ۳۸/۵ مقعدی
(۱) ادامه مورد الف یعنی استامینوفن خوراکی

(۲) کاهش لباس و پوشش کودک و تن شو به با آب ولرم (پاشویه: اصطلاح نادرستی است) به شرطی که موجب لرز کودک نشود

ج) تب زیر بغل بالای ۳۸ درجه و بیشتر یا تب مقعدی بالای و یا بیشتر از ۳۸/۵

ادامه مورد الف و ب + موارد زیر:

۱) شیاف استامینوفن هر ۶ ساعت مقعدی با دوز پیشنهادی پزشک معالج و در صورت عدم کنترل تب تا نیم ساعت مورد ۲ اجرا شود.

۲) قرص دیازپام هر ۸ ساعت و در مواردی که سابقه تب تشنج وجود دارد شیاف دیازپام با دوز پیشنهادی پزشک معالج هر ۸ ساعت استفاده گردد.

*بهنگام بروز تب تشنج در خانه یا مهد کودک بلافاصله شیاف دیازپام مقعدی با دوز پیشنهادی پزشک معالج استفاده گردد.

۱ - میزان دوز دارو توسط پزشک معالج تعیین می گردد.

۲ - افراط و تفریط در استفاده از داروهای فوق عوارض ناخواسته و گاهی غیرقابل جبران به سلامت کودک می زند.

۳ - حتماً حتماً کنترل تب با تب سنج های جیوه ای انجام شود و بر اساس کنترل تب بادست والدین بخصوص مادران و استفاده از دارو و شیاف بر اساس روش های لمسی و تب سنج های نواری جدا " جدا " جدا " پرهیز شود.

۴ - اندازه گیری و کنترل دقیق و صحیح تب، شرط لازم برای اجرای موارد پیشنهادی فوق می باشد.

۵ - در صورتی که تب زیر بغل کمتر از ۳۷/۵ است و اگر احساس می کنید که تب دارد بخصوص در لمس سینه کودک احساس تب می کنید حتماً تب را در شیر خواران و کودکان کوچک به روش مقعدی و در کودکان بزرگ به روش زیر زبانی بگیرید در صورت تب بالای ۳۸ در روش مقعدی و تب بالای ۳۷/۸ زیر زبانی تب در شیر خوار و کودک اثبات می گردد.

نتیجه:

*** پس از اثبات تب در کودک، نقطه آغاز اقدامات کنترلی تب همانند یک فرآیند شروع می شود

۱) در شروع بیماری تب دار کودک پس از اثبات تب و تعیین مرحله تب کودک طبق موارد الف 'ب' ج اقدام گردد:

مثلاً اگر تب کودک در مرحله الف است اقدام مربوط به این مرحله انجام شود و تب کودک هر ۴ ساعت کنترل شود

اگر در مرحله ب است اقدامات مربوط به مراحل الف و ب اجرا شود و اگر تب کودک در مرحله ج است اقدامات هر سه مرحله انجام شود

بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی بهبود

BEHBOD
HOSPITAL

تب تشنج کودکان در یک نگاه

تهیه کننده:
دکتر لطفعلی زاده
متخصص کودکان
مشاوره فوق تخصصی ژنتیک
مولف کتب آموزشی کودک و خانواده

باسپاس و تشکر ویژه از همکاری :

(۱) جناب آقای دکتر اکبری

استاد گرانقدر و مدیر محترم گروه کودکان
بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی بهبود

(۲) واحد آموزشی، منشی های پرتلاش درمانگاه
کودکان و کادر پرتوان و زحمتکش و با حوصله
بخش اورژانس بیمارستان بهبود

نمایشگاه و فروشگاه دائمی آثار فرهنگی و کتب
جناب آقای دکتر لطفعلی زاده در داروخانه بیمارستان بهبود

ارتباط با ما :

سامانه تلفن ۵ رقمی : ۳۱۵۵۵

ایمیل : info@behboud.com

وب سایت : www.Behboud.com

آدرس : تبریز / خیابان ارتش جنوبی نرسیده به چهارراه باغشمال

آرزوی بهبود، سلامتی و تندرستی خانواده هاست.

خیابان ارتش جنوبی

چهارراه باغ شمال

Behbud Hospital

میدان ساعت

بیمارستان بهبود
پیشرو در ارائه خدمات نوین پزشکی

مثال : اگر در آغاز بیماری تب دار در کودک والدین با اندازه گیری دقیق و صحیح تب متوجه تب بالا ۳۹ درجه زیر بغل که معادل ۳۹/۵ درجه مقعدی است قرص دیازپام و تن شوپه (نه پاشویه) فوراً انجام شود و سپس داروهای خوراکی تب بر شروع و کنترل تب نیم ساعت بعد انجام شود.

(۲) پس از انجام اقدامات اولیه در صورتی که تب کودک کنترل نشود و همچنان بالا ۳۸/۵ زیر بغل و ۳۹ مقعدی باقی بماند فوراً به نزدیکترین کلینیک و یا مطب مراجعه تا در صورت لزوم بررسی های لازم انجام و نسبت به :

در مرحله اول کنترل تب با روش های دیگر مانند آمپول استامینوفن داخل سرم (وریدی) انجام گردد تا حدامکان از بروز تب تشنج جلوگیری شود.

در مرحله دوم اقدامات تشخیصی لازم انجام شود.

(۳) از والدین و همراهان درخواست می گردد :

♦ الف) به جای اضطراب و گریه و شیون و ناله با حفظ خونسردی دستورات پزشک را با دقت اجرا کرده و نیز اجازه بدهند که تیم درمان با حوصله و انرژی کافی نسبت به درمان کودک بپردازند که اغلب موارد در کلینیک ها و مطب شاهد هستیم که مشکل کودک از یاد رفته و تمام انرژی تیم درمان صرف دلداری و آرام کردن والدین و همراهان بخصوص مادر می گردد.

♦ از سوالات تکراری و حاشیه ای جدا "پرهیز نموده و با اعتماد به تیم درمان و توکل به **خداوند شافی** زمان طلایی اقدامات کنترل تب را از تیم درمان نگیرند چرا که در فرصت های بعدی اطلاعات درست و دقیق توسط تیم درمان و پرورشور های آموزشی ارائه خواهد شد و مطالعه کتاب

**** بیماریهای شایع کودک، خانواده و جامعه ****

فصل تب تشنج (از جدیدترین آثار دکتر لطفعلی زاده)

به والدین محترم پیشنهاد می گردد :

♦ از اقدامات غیر علمی و خودسرانه که اغلب توسط افراد غیر صلاحیت دار که جنبه عوامانه دارد جدا "پرهیز کنید.

♦ استفاده از اسپرین که اغلب توسط مادر بزرگ ها تجویز می شود در کودکان و نوجوانان زیر ۱۲ سال ممنوع است که موجب عوارض غیر قابل جبران مغزی (مرگ مغزی) در کودک می شود.

♦ استفاده از داروهای ضد تشنج مانند دیازپام و فنوباریتال بطور گذرا و موقتی، موجب خواب آلودگی میشود، که موردی برای نگرانی والدین نمی باشد.